

Bygga, bedöma och betygssätta

– betyg som bättre speglar elevernas
kunskaper

Utredningens uppdrag

- Modell för ämnesbetyg i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Alla skolformer:

- Kompensatoriska inslag i betygssystemet
- Dokumentation vid ej godkänt betyg
- ”All tillgänglig information” om elevens kunskaper vid betygssättning
- Tilläggsdirektiv om betygsinflation (september 2019)

Utredningens arbetssätt

Stort fokus på synpunkter från elever, lärare och skolledare

- Kommunbesök
- Elevenkät (gymnasieskolan)
- Sociala medier
- Möten med olika skolaktörer
- Referensgrupp med forskare
- Parlamentariskt sammansatt referensgrupp
- Internationella besök och kontakter

Övergripande problembild

- Mer fokus på betyget än på lärandet
- Fragmentiserat lärande
- Stress för elever och lärare
- Fokus på insamling av betygsunderlag
- Fokus på att hela tiden bli bedömd
- Elever upplever att betyget sätts på deras sämsta prestation
- Kunskapskraven upplevs som otydliga.
- Betyget F ger dålig information om elevens kunskapsnivå

Förslag

– ämnesbetyg för den gymnasiala nivån

- Ämnesbetyg införs i en ämnesutformad gymnasieskola, gymnasiesärskola och komvux på gymnasial nivå
- Ämnen delas in i nivåer
- Centralt innehåll – betygskriterier
- Betyg i ämnet sätts efter varje nivå
- Betygen ersätter varandra fram till det slutliga betyget

Syftet är att minska fragmentiseringen och ge bättre förutsättningar för helhetslärande och djuplärande

Exempel. Ämnet charkuterikunskap 500 poäng på restaurang- och livsmedelsprogrammet

Nivå 1 100p	Centralt innehåll charkuterikunskap nivå 1	Betyg i ämnet på nivå 1 charkuterikunskap, 100 poäng	En uppsättning betygsriterier
Nivå 2 100p	Centralt innehåll charkuterikunskap nivå 2	Betyg i ämnet på nivå 2 charkuterikunskap, 200 poäng	
Nivå 3 200p	Centralt innehåll charkuterikunskap nivå 3	Betyg i ämnet på nivå 3 charkuterikunskap, 400 poäng	
Nivå 4 100p	Centralt innehåll charkuterikunskap nivå 4	Betyg i ämnet på nivå 4 charkuterikunskap, 500 poäng	

Exempel. Ämnet svenska

Nivå 1 100p	Centralt innehåll svenska nivå 1	Betyg i ämnet på nivå 1 svenska, 100 poäng	En uppsättning betygskriterier
Nivå 2 100p	Centralt innehåll svenska nivå 2	Betyg i ämnet på nivå 2 svenska, 200 poäng	
Nivå 3 100p	Centralt innehåll svenska nivå 3	Betyg i ämnet på nivå 3 svenska, 300 poäng	

Nivå 1 100p	Centralt innehåll svenska nivå 1	Betyg i ämnet på nivå 1 svenska, 100 poäng	En uppsättning betygskriterier
Nivå 2 100p	Centralt innehåll svenska nivå 2	Betyg i ämnet på nivå 2 svenska, 200 poäng	
Nivå 3 100p	Centralt innehåll svenska nivå 3	Betyg i ämnet på nivå 3 svenska, 300 poäng	

Förslag

- kompensatorisk betygssättning

- Godkända kunskaper ska kunna kompenseras för betygen A-D
- För betyget E ska kraven vara uppfyllda i sin helhet
- Begreppet betygskriterier ska ersätta begreppet kunskapskrav

Syftet är att betygen bättre ska motsvara elevernas kunskaper

Förslag

- ytterligare ett underkänt betyg

- Ytterligare ett underkänt betygssteg införs – Fx.
- Fx sätts när elever har kunskaper som är nära den godkända nivån.
- Förslaget gäller alla skolformer där betyget F används.
- I den obligatoriska skolan ska betyget Fx motsvara poäng.

Syftet är att även den underkända nivån ska visa på elevens kunskapsutveckling och motivera eleven att sträva mot ett godkänt betyg

Förslag

– ”en allsidig bedömning”

- Formuleringen ”all tillgänglig information” tas bort från läroplanerna
- Läraren gör vid betygssättningen en allsidig bedömning av elevens kunskaper
- Förslaget ska gälla alla skolformer

Syftet är att både lärare och elever får en rimligare arbetssituation. Mer fokus på lärande än insamlande av betygsunderlag och ständig bedömning av eleverna

Genomförande av förslagen

- Skolverket ska ges i uppdrag att implementera förslagen
- Kompensatorisk betygssättning och betyget Fx införs hösten 2022
- Ämnesbetyg införs hösten 2024

Problembild betygsinflation

- De högre betygen har ökat kraftigt i grundskolan
- Lärare tolkar kunskapskraven olika - leder till olikvärdig betygssättning
- Skolvalet - konkurrens om elever
- Många obehöriga lärare
- Visst mått av relativ betygssättning
- Målet "ökad måluppfyllelse"
- Tilltron till betygssystem och urvalssystem kan urholkas

Exempel på insatser mot betygsinflation

- Betygen ankras i nationella prov
- Statistisk moderering med hjälp av nationella prov.
- Examensprov införs i gymnasieskolan
- Extern bedömning av nationella prov
- Kollegial bedömning och betygssättning
- Förtydliga huvudmannens/rektors roll kring det systematiska kvalitetsarbetet
- Införa nationella kunskapsutvärderingar

